

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 16 prill 2014
Nr.ref.:AGJ 565/14

AKTGJYKIM

né

Rasti Nr. KI187/13

Parashtrues

N. Jovanović

Vlerësimi i kushtetutshmërisë për mospërmbarimin e Vendimit të Kolegjit të Apelit të Gjykatës Supreme GSK-KPA-A-001/12, të 8 majit 2012 dhe të Vendimit të Komisionit për Kërkesa Pronësore të Kosovës nr. KPCC/D/A/114/2011, të 22 qershorit 2011

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga znj. Jovanović (në tekstin e mëtejmë: parashtruesja) me vendbanim në Beograd, Republika e Serbisë.

- Parashtruesja kërkon që identiteti i saj të mos zbulohet.

Vendimi i kontestuar

- Parashtruesja e konteston mospërmbarimin e Vendimit të Kolegit të Apelit të Gjykatës Supreme GSK-AKP-001/12, të 8 majit 2012 (më tutje: Kolegi i Apelit) dhe të Vendimit të Komisionit për Kërkesa Pronësore të Kosovës nr. KPCC/D/A/114/2011, të 22 qershorit 2011 (më tutje: Vendimi i KKPK-së).

Objekti i çështjes

- Objekt i çështjes së kësaj kërkesë është vlerësimi i kushtetutshmërisë, përkitazi me mospërmbarimin e Vendimit të Kolegit të Apelit GSK-KPA-A-001/12, të 8 majit 2012 dhe të Vendimit të KKPK-së nr. KPCC/D/A/114/2011 të 22 qershorit 2011, lidhur me kërkesën e parashtrueses nr. 16008, parashtruar në Agjencinë Kosovare të Pronës, më 23 gusht 2005.
- Parashtruesja e kërkesës pretendon se, si pasojë e mospërmbarimit të vendimeve të lartcekura asaj i janë shkelur të drejtat kushtetuese të garantuara me nenin 3 [Barazia para Ligjit]; nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]; nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike]; nenin 46 [Mbrojtja e Pronës]; nenin 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut]; nenin 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave]; si dhe me nenet përkatëse të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejmë: KEDNJ) neni 6 paragrafi 1 [E Drejta për një Proces të Rregullt]; neni 13 [E Drejta për Mjete Efektive Juridike]; neni 14 [Ndalimi i Diskriminimit]; neni 1 i Protokollit 1 të KEDNJ [Mbrojtja e Pronës].
- Ndër të tjera, parashtruesja kërkon nga Gjykata vënien e masës së përkohshme.

Baza juridike

- Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Kushtetuta), neni 27 dhe 47 i Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Ligji); rregulli 55, dhe 56 (1) i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

- Më 29 tetor 2013, parashtruesja parashtroi kërkesën në Gjykatë.
- Më 4 nëntor 2013, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. GJR. KI187/13, caktoi gjyqtarin Ivan Čukalović gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. GJR. KI187/13, caktoi Kolegin shqyrtyues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova (anëtare) dhe Arta Rama-Hajrizi (anëtare).
- Më 20 nëntor 2013, për regjistrimin e kërkesës Gjykata njoftoi: parashtruesen e kërkesës; Zyrën për ndihmë juridike në Graqanicë, sipas rekomandimeve të

parashtrueses; Agjencinë Kosovare të Pronës (më tutje: AKP); Kolegjin e Apelit dhe z. L. F. si palë e interesuar.

11. Më 22 nëntor 2013, Gjykata kërkoi nga AKP-ja sqarime shtesë në lidhje me rastin.
12. Më 20 janar 2014, Kolegji shqyrtues, pas raportimit të rastit nga gjyqtari raportues, erdhi në përfundim se nga AKP-ja duhet kerkuar sqarime shtesë.
13. Më 23 janar 2014, Kryetari i Gjykatës, i propozoi Gjykatës së plotë, mbajtjen e një seance publike dëgimore, përkitazi me qartësimin e mëtutjeshëm të rastit. Propozimi i Kryetarit, njëzëri u mbështet nga të gjithë gjyqtarët prezentë në këtë seancë, dhe u vendos që seanca e dëgjimit publik të mbahet ditën e hënë, më 10 mars 2014.
14. Më 30 janar 2014, bazuar në kërkesën e Kolegjit shqyrtues, të 20 janarit 2014, Gjykata kërkoi nga AKP-ja që të deponojë përgjigjen e saj përkitazi me sqarimet shtesë.
15. Më 10 shkurt 2014, AKP-ja deponoi përgjigjen e saj në kërkesë.
16. Më 11 shkurt 2014, Gjykata ftoi Agjencinë Kosovare të Pronës, në cilësinë e palës kundërshtare, që të marrë pjesë në seancën e dëgjimit publik, më 10 mars 2014, duke filluar nga ora 10:00. Të njëjtën ditë, ftesa për të marrë pjesë në seancën e 10 marsit 2014, i është komunikuar parashtrueses së kërkesës të znj. Jovanović dhe Zyrës për ndihmë juridike në Graçanicë, sipas rekomandimit të saj.
17. Më 19 shkurt 2014, Gjykata ka pranuar një telefonatë nga AKP-ja, përkitazi me konfirmimin e pjesëmarrjes në seancën publike dëgimore të 10 marsit 2014. AKP-në në këtë seancë e përfaqësojnë: znj. Mirvete Sopjani dhe znj. Florie Kika.
18. Më 10 mars 2014, Kryetari i Gjykatës konfirmoi pjesëmarrjen e përfaqësuesve të parashtrueses dhe të përfaqësueseve të AKP-së në këtë dëgjim publik. Parashtruesja u përfaqësua nga vajza e saj, Dragana Jovanović dhe nga Rastko Brajković, përfaqësues i saj. Ndërsa, AKP-ja u përfaqësua nga znj. Mirvete Sopjani dhe znj. Florie Kika. Seanca filloi në orën 10:00 dhe përfundoi në orën 12:35.
19. Më 1 prill 2013, Gjykata, votoi për pranueshmërinë dhe meritat e kërkesës.

Përbledhja e fakteve

20. Më 23 gusht 2005, parashtruesja paraqet kërkesë në AKP kundër. L. F. për vërtetimin e së drejtës së posedimit të pronës së paluajtshme në lagjen Sofali të Prishtinës, e regjistruar në fletën poseduese nr. 361 në Prishtinë.
21. Më 22 qershor 2011, KPK me Vendimin nr. KPCC/D/A/114/2011, kërkesa nr. 16008, konstaton se parashtruesja është bartëse e së drejtës pronësore dhe

urdhëron që cilido person që e shfrytëzon pronën ta lëshojë atë në afat prej tridhjetë (30) ditësh, në të kundërtën do të shpërngulet me dhunë nga prona.

22. Për më tepër, vendimi i KKP, respektivisht kërkesa nr. 16008, që i dedikohet parashtrueses citon:

“Kërkesa numër 16008,

Paraqitësja e kërkesës znj. N. Jovanović ka paraqitur kërkesë në cilësinë e bartësit të së drejtës pronësore. Paraqitësja e kërkesës deklaron se ajo është pronare e pronës në fjalë në bazë të fletës poseduese numër 361 dhe të kontratës për dhurim nga viti 1980, e cila është nga nëna e saj e ndjerë Leposava-Savka. Të dy dokumentet janë verifikuar pozitivisht nga ana e Sekretariatit Ekzekutiv. Paraqitësja e kërkesës thekson se prona i është uzurpuar pa pëlqimin e saj dhe se ndërtesa banesore është ndërtuar në pronë pa pëlqimin e saj. Në bazë të notifikimit të kësaj prone nga ana e Sekretariatit Ekzekutiv, ndërtesa e tillë ekziston. Banuesi momental i pronës, L. F (i padituri), thekson se diku në vitin 2000, është kontaktuar nga ana e personit të panjohur i cili është paraqitur si pronar i kësaj prone. Ai ka lidhur kontratë të shitblerjes me këtë person dhe thekson se ia ka paguar 2000 DM, si depozitë. Nuk ka pasur pagesa të tjera. I padituri thekson se më vonë ka marrë informata që personi nga i cili e ka blerë pronën në fjalë nuk është pronari i pronës dhe thekson se është në kontakt me paraqitësit e kërkesës nëpërmjet avokatit në mënyrë që të arrijë marrëveshje për blerje të pronës.

[...]

Komisioni konsideron se i padituri ka qenë i vetëdijshëm përfaktin se e ka uzurpuar pronën në fjalë, se ajo pronë nuk i takon dhe se nuk ka leje përfshfrytëzimin e saj. I padituri duhet ta kuptojë po ashtu se ndërtimi i objektit banesor në pronë është i paligjshëm dhe përkëtë arsyetë ai nuk ka të drejtë mbi pronën e përmendur. Prandaj, kërkesa e paraqitëses së kërkesës miratohet dhe jepet urdhëresa për shpërnguljen e të lartpërmendurit”.

23. Më 14 dhjetor 2011, z. L. F., kundër vendimit të KKP-së, paraqet ankesë në Kolegjin e Apelit, duke theksuar se vendimi KKP-së është i pavërtetë dhe jo i plotë.
24. Më 8 maj 2012, Kolegji i Apelit, me Aktgjykimin GSK-KPA-A-001/12, e refuzon ankesën e z. L. F. për shkak se ankesa ishte e paafatshme dhe se përvonesën e tij z. L. F. nuk ka dhënë ndonjë arsyetim të pranueshëm. Në vijim, arsyetimi i aktgjykit:

“Më 22 qershor 2011, me vendim të KPCC/D/A/114/2011 (lidhur me lëndën e regjistruar në AKP me numër AKP 16008). Komisioni ka vendosur se kërkesa e znj. N. S. Jovanović është e bazuar dhe se ajo është pronare e pronës së përmendur, prandaj e ka urdhëruar palën e paditur që ta lëshojë pronën”.

AKP-ja ka arsyetuar se paraqitësja e kërkesës me sukses ka vërtetuar të drejtën e pronës. AKP-ja konsideron “se pala e paditur ka qenë e vetëdijshme përfaktin se e ka uzurpuar pronën e përmendur se ajo pronë

nuk i takon dhe se nuk ka leje për shfrytëzimin e saj. I padituri duhet ta kuptojë po ashtu se ndërtimi i objektit banesor në pronë është i paligjshëm dhe për këtë arsy ai nuk ka të drejtë mbi pronën e përmendur”.

Pala e paditur (në tekstin vijues, ankuesi) e ka marrë vendimin e KPCC/D/A/114/2011 (lidhur me lëndën e regjistruar në AKP me numër AKP 16008), më 08 nëntor 2011. Më 14 dhjetor 2011, ai ka ushtruar ankesë, duke theksuar se vendimi është i pavërtetë dhe jo i plotë.

Ai nuk e konteston se paraqitesja e kërkesës është pronare e ngastrës kadastrale nr. 748/1, në sipërfaqe prej 18 ari e 41 metra katrorë, por ai thekson se ai e posedon këtë tokë nga viti 2000 dhe se i ka ndërtuar tri shtëpi dykatëshe familjare. Ai ka të bëjë me shkelje të ligjit për të drejtat themelore pronësore-juridike (Gazeta Zyrtare e RSFJ-së nr. 6/80). Ankuesi pohon se “pasi që kanë kaluar 3 vjet nga ndërtimi i ndërtesave/shtëpive... ato (pronari i tokës) vetëm mund të pyesin për çmimin e tregut të tokës, të ngastrës së tyre por jo kthim të tokës”. Ai po ashtu thekson se rrënim i ndërtesave nuk mund të arsyetohet me pikëpamje shoqërore prandaj pronari vetëm mund ta kérkojë pagesën. Ankuesi ka të bëjë me nenet 2 dhe 3 të Ligjit për Marrëdhëniet Themelore Pronësore-Juridike, por është e qartë se propozimet e tij janë të gabueshme, sepse dispozitat në të cilat ai thirret janë në nenin 25, paragrafi 2 dhe 5 të ligjit të përmendur.

[...]

Arsyetimi juridik:

Ankesa nuk është bërë me kohë (neni 186.2 i Ligjit nr. 03/L-006 për Procedurën Kontestimore). Neni 12.1 i Rregullores së UNMIK-ut 2006/50 i zëvendësuar me Ligjin 03/L-079 parasheh këtë: “Në afat prej tridhjetë (30) ditësh kur Agjencia Kosovare e Pronës e njofton palën për vendimin e Komisionit lidhur me kërkesën, pala nëpërmjet Sekretariatit Ekzekutiv të Agjencisë Kosovare të Pronës mund ti paraqes ankesë Gjykatës Supreme të Kosovës kundër atij vendimi.

Ankuesi e ka marrë vendimin, më 8 nëntor 2011. Prandaj, afati përfundimtar ka qenë më 8 dhjetor 2011. Ndërkaq, ankuesi ka parashtruar ankesë, më 14 dhjetor 2011, që do të thotë pas kalimit të afatit. I njëjti nuk ka dhënë asnje arsyetim, prandaj gjykata nuk sheh asnjë arsyetim vendos se a janë të zbatueshme në këtë lëndë dispozitat e nenit 25, paragrafi 2 dhe 5 i Ligjit për Çështjet Themelore Pronësore Juridike (Gazeta Zyrtare e RSFJ-së nr. 6/80).

Prandaj, ankesa duhet të refuzohet pasi që e njëjta është e papranueshme në baza procedurale (neni 13.3 nënparagrafi (b) i Rregullores së UNMIK-ut 2006/50 të zëvendësuar me ligjin nr. 03/L-079).

Në pajtim me këtë, nuk duhet të vendos se a janë të zbatueshme në këtë lëndë dispozitat e nenit 25, paragrafi 2 dhe 5 i Ligjit për Çështjet Themelore Pronësore Juridike (Gazeta Zyrtare e RSFJ-së nr. 6/80)”.

25. Më 14 nëntor 2012, parashtruesja paraqet kërkesë në AKP për kthimin e pronës në posdim. Parashtruesja në kërkesën e saj thekson se e drejta e saj përkitazi me pronën është vërtetuar me Vendim të KPK-së nr. KPCC/D/A/114/2011, kërkesa nr. 16008) dhe me Aktgjykimin e Kolegit të Apelit GSK-AKP-A-001/12.

26. Më 5 qershori 2013, AKP-ja, me shkresën Ref. nr. 00906/13/fk, i kthen përgjigje parashtrueses, në të cilën thekson situatën komplekse rreth pronës në fjalë për shkak të ndërtimit të objekteve duke pamundësuar momentalisht rrënimin e atyre objekteve. Ndër të tjera, AKP-ja i ofron parashtrueses mundësinë e ndërmjetësimit nga përfaqësuesit e saj të trajnuar: “*agjencia mund të ndërmjetësojë në mes jush dhe shfrytëzuesit të pronës për ta gjetur një zgjidhje paqësore lidhur me shfrytëzimin e pronës suaj. Agjencia ka ndërmjetësues të trajnuar*”.
27. Më 11 korrik 2013, parashtruesja ia dorëzon një shkresë Këshillit Mbikëqyrës në AKP, me të cilën ajo ankohet për punën e Sekretariatit Ekzekutiv të AKP-së për mospërbartimin e Aktgjykit të Kolegit të Apelit, GSK-AKP-A-001/12, dhe Vendimit të KPKK-së nr. KPCC/D/A/114/2011, kërkesa nr. 16008, por nga shkresat e lëndës nuk shihet se ka marrë ndonjë përgjigje.
28. Më 19 gusht 2013, parashtruesja i ka dërguar një letër Zyrës së prokurorit disiplinor, ku ka paraqitur pakënaqësitë në lidhje me vonësën e përbartimit të lëndës nga ana e Sekretariatit të AKP-së.
29. Më 3 tetor 2013, parashtruesja nga Zyra e prokurorit disiplinor ka pranuar një letër, nr. KDT/13/zp/892, me të cilën ajo njoftohet se Zyra e prokurorit disiplinor “*nuk ka mandat ligjor (kompetencë) që të hetojë veprimin e mundshëm joprofesional (pakujdesinë) e të punësuarve në AKP*”.

Përgjigjet e AKP-së

30. Më 22 nëntor 2013, Gjykata kërkoi nga AKP-ja sqarime shtesë në lidhje me rastin dhe përkitazi me këtë, më 26 nëntor 2013, mori këtë përgjigje:

“Bazuar në Rregulloren e UNMIK-ut 2006/50, të ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin nr. 03/L-079, gjegjësisht Kapitullin 5, nenit 15: “Mjetet juridike për ekzekutimin e vendimit mund të përfshijnë por nuk kufizohen vetëm në dëbimin, vendosjen e pasurisë nën administrim, marrëveshjen për qiradhënie, konfiskim dhe shkatërrimin e strukturave të paligjshme dhe ankandin” Agjencia përvëç dëbimit aplikon edhe mjetet tjera juridike për ekzekutimin e vendimeve të parapara në Procedurën Operative Standarde, siç janë: Dëbimi, vendosja e pronës nën administrim, marrëveshja për qiradhënie, konfiskimi dhe shkatërrimi i objekteve të paligjshme, konfiskimi dhe kompensimi, shpronësimi, vendosja e servitutit, ndërmjetësimi dhe ankandi.

Agjencia bazuar në legjislacionin në fuqi të cekur më lartë dhe po ashtu duke pasur parasysh natyrën komplekse të rasteve kur në pronën objekt i kérkesës janë ndërtuar struktura të reja/objekte dhe në mënyrë që të mënjanohen pasojat e dëmshme për palët ka filluar që për rastet e njëjtë sikurse në rastin e znj. N. Jovanović të aplikojë mjetin juridik të Ndërmjetësimit pa paragjykime.

Lidhur me kérkesën KPA 16008, znj. N. Jovanović është njoftuar sërisht nga zyrtarët e Agjencisë më datën 3 shtator 2013 dhe asaj i është ofruar ndërmjetësimi si mjet për zgjidhjen e çështjes por ajo përsëri ka refuzuar.

Ju njoftojmë se ekzekutimi i vendimit përmes mjeteve ligjor “shkatërrimit të strukturave të paligjshme” në këtë fazë është i pamundur nga Agjencia për shkak të mungesës së mjeteve financiare për angazhimin e ndonjë kompanie për rrënimin e objekteve. Agjencia në propozimin e buxhetit për vitin 2014 ka kërkuar fonde për këtë qëllim dhe nëse ato lejohen do të fillon me zbatimin e këtij mjeti juridik për zbatimin e vendimeve”.

31. Më 30 janar 2014, Gjykata kërkoi nga AKP-ja që të deponojë përgjigjen e saj, përkitazi me pyetjen e propozuar nga anëtarët e Kolegit shqyrtues dhe nga Gjykata e plotë, në seancën shqyrtuese të 20 janarit 2014.

32. Më 10 shkurt 2014, AKP-ja dorëzoi në Gjykatë këtë përgjigje:

“Agjencia Kosovare e Pronës (Agjencia), dëshiron t’ju njoftoj se, kemi pranuar letrën tuaj, të datës 30 janar 2014, Nr. 160114/ZL, në të cilën kërkon informacione rreth zbatimit të kérkesës KPA 16008, të parashtruar pranë Agjencisë nga znj. N. Jovanović.

Bazuar në Rregulloren e UNMIK-ut 2006/50 për themelimin e Agjencisë Kosovare të Pronës (Agjencia), e ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin nr. 03/L-079 të aprovuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, Agjencia ka kompetenca që të pranojë dhe përmes Komisionit për Kérkesa Pronësore të zgjidhë kérkesat që janë të lidhura me konfliktin mbi pronësinë dhe kérkesat që përfshijnë të drejtat e shfrytëzimit të pronës, që përfshijnë rrëthanat e ndërlidhura drejtpërsëdrejti apo që rezultojnë nga konflikti i armatosur që ka ndodhur në Kosovë mes 27 shkurtit 1998 dhe 20 qershorit 1999.

Siq ju kemi njoftuar edhe me herët, Agjencia nuk ka kapacitete t’i shkatërron objektet e ndërtuara në pronat e uzurpuara. Për këtë arsyen janë kérkuar mjete financiare nga Buxheti i Kosovës për angazhimin kompanive për kryerjen e kësaj pune gjegjësisht për zbatimin e këtij mjeti juridik të zbatimit të vendimeve por përfat të keq kérkesa e Agjencisë nuk është miratuar. Posa të sigurohen mjetet e nevojshme financiare Agjencia do të filloj me zbatimin e vendimit të Komisionit me prioritet, megjithatë nuk mund të ofrojmë ndonjë datë specifike në të cilën këto kérkesa do të zgjidhen përfundimisht. Agjencia është duke bërë përpjekje maksimale dhe do të vazhdojë edhe më tej që të gjej një mundësi të zbatimit të këtyre rasteve.

Ju faleminderit për bashkëpunimin tuaj dhe nëse keni nevojë për ndonjë informatë apo sqarim shtesë, ju lutem mos hezitoni të na kontaktoni”.

Pretendimet e parashtruesit të kérkesës

33. Parashtruesja pretendon se me mospërbimbarimin e vendimit të Kolegit të Apelit dhe të vendimit të KKOK –asaj i janë shkelur të drejtat kushtetuese të garantuara me nenet: 24, 31, 32, 46, 54; të neneve 6, 13, 14 të KEDNJ-së si dhe neni 1 i Protokolli 1 të KEDNJ-së.
34. Më tutje, parashtruesja kérkon nga Gjykata që: 1) Të vendoset e drejta e kthimit të pronës, 2) të vendoset kompensimi për dëmin e shkaktuar për shkak të

shkeljes së të drejtave njerëzore të apelueses, të garantuara me Kushtetutën e Kosovës, 3) të caktohet shuma prej 300.000,00 euro për dëmin material që i është bërë apelueses, përkatësisht 30.000,00 euro për dëmin jomaterial, i cili për nga natyra e vet është i pamatshëm, në bazë të shkeljes së të drejtave të njeriut, dhe 4) që shumat e përcaktuara të paguhen menjëherë pas shpalljes së vendimit, aktgjykimit të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës.

Pohimet e përfaqësuesve të parashtrueses në seancën e dëgjimit publik të mbajtur, më 10 mars 2014

35. Në këtë seancë të dëgjimit publik, parashtruesja u përfaqësua nga znj. Dragana Jovanović (vajza e parashtrueses) dhe z. Rastko Brajković (përfaqësuesi i autorizuar, zyra për ndihmë juridike në Graçanicë). Znj. D. Jovanović, në këtë seancë të dëgjimit publik, mes tjerash deklaroi: *në vitin 1999, ajo së bashku me të birin e saj dhe me nënën e saj (parashtruesen), ishin larguar nga Kosova, duke e lënë pronën e tyre. Më vonë kanë kuptuar se në pronën e tyre janë ndërtuar shtëpi. Pas katër (4) muajve kuptuan për emrin e personit i cili kishte ndërtuar shtëpitë në pronën tonë. Pas kësaj ngjarjeje, iu drejtuam AKP-së dhe kemi dorëzuar provat tona përkitazi me pronën (patundshmërinë) në sipërfaqe prej 0.18 ha. AKP-ja, në bazë të dokumenteve të dorëzuara nga nëna ime (parashtruesja), vërtetoi se ajo është pronare legjitime e pronës në fjalë. Më pas, jemi njoftuar nga AKP-ja se pronësia mbi patundshmërinë është kontestuar nga personi që kishte ndërtuar shtëpitë në këtë patundshmëri. Me këtë rast, znj. D. Jovanović kërkon që çështja e patundshmërisë së saj të zgjidhet drejtësisht nga institucionet e Kosovës.*
36. Përfaqësuesi i parashtrueses, mes tjerash pohoi: *parashtruesja e kërkesës, me gjithë provat e dorëzuara, për një periudhë të gjatë nuk ka mundur ta realizojë të drejtën e saj mbi pronën, që nga viti 1999, përkatësisht që nga viti 2007 kur i është drejtar AKP-së për vërtetimin e pronësisë. Nëse shikohet dokumentacioni që i është paraqitur nga pikëpamja juridike, vërehet që rrëth kësaj pronësie nuk ka elemente kontestuese. E tërë procedura ka zgjatur në mënyrë të paarsyeshme. Duke marrë parasysh që ekzekutimi i një vendimi gjyqësor, siç e definon praktika gjyqësore e GJEDNJ-së, konkretisht i referohem rastit Hornsby kundër Greqisë, në të cilin thuhet se ekzekutimi i një vendimi është pjesë përbërëse e të drejtës për gjykim të drejtë, dhe se mjeti efektiv juridik nuk duhet të mbetet vetëm në letër, por edhe të realizohet në praktikë. Në këtë rast, ekzistojnë shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë, duke marrë parasysh edhe natyrën e rastit dhe të gjitha provat, si dhe kohëzgjatjen e paarsyeshme të gjithë procedurës. Që nga marrja vendimit e deri më sot, vendimi i AKP-së nuk është përmbaruar. Çdo gjë tjeter paraqet formulim të zbrazët që nuk shpie në gëzimin e të drejtës për t'iu drejtar sistemit për mbrojtje gjyqësore, për të drejtat e fituara. Në fund, duke pasur parasysh përgjigjen e AKP-së se nuk posedojnë mjete buxhetore të mjaftueshme, mendoj se do të pritet një zvarritje shumëvjeçare, për fajin e këtij organi që është kompetent për t'iu ofruar mbrojtje këtyre personave, prandaj është e qartë se një rast i tillë nuk pritet që të zgjidhet për një kohë të shkurtër.*

Pohimet e përfaqësuesve të AKP-së në seancën e dëgjimit publik të mbajtur, më 10 mars 2014

37. Në këtë seancë të dëgjimit publik, përfaqësuesja e AKP-së, mes tjerash pohoi: *në bazë të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/50, e plotësuar me Ligjin nr. 03/L-079 për AKP-në, AKP-ja është kompetente për zgjidhjen e rasteve të tillë. Komisioni i Kërkesave Pronësore të Kosovës (KKPK), në kuadër të AKP-së, zgjedh kërkesat e palëve që janë të lidhura me konfliktin e armatosur, nga shkurti i vitiit 1998 gjer më 20 qershori 1999. Ndër këto raste, para AKP-së, objekt i shqyrtimit ka qenë edhe kërkesa e znj. N. Jovanović.*

Me vendimin e KKPK-së (KPCC/D/A/114/2011, kërkesa nr. 16008) znj. N. Jovanović i është njohur e drejta e posedimit të pronës në fjalë. Me këtë vendim është urdhëruar z. L. F. dhe çdo person tjetër që kishte uzurpuar pronën, ta lirojë atë në afat prej 30 (tridhjetë) ditësh nga dita e pranimit të këtij urdhri. Për këtë vendim, palët janë njoftuar në kohë. Më pas, z. L. F. ka parashtruar ankesë kundër vendimit të KKPK-së pranë Kolegjit të Apelit të GJS-për çështjet e AKP-së. Kolegji i Apelit, më 8 maj 2012 nxori vendim duke e refuzuar ankesën e z. L. F., më q'rast vendimi i KKPK-së u bë i plotfuqishëm. Sipas praktikës, AKP-ja, pas pranimit të vendimit nga Kolegji i Apelit, menjëherë i njofton palët në procedurë dhe ndërmerr veprime që vendimi të përmbrohet brenda 15 ditësh, pasi të jenë njoftuar palët. Mirëpo, për shkak të rrethanave të krijuara, AKP-ja nuk arriti të përmbaronte vendimin KKPK-së, për arsyet e ndërtimit të strukturave të reja në atë pronë, fjalë është për shtëpi të reja. Pengesat u paraqiten meqë për t'ia dorëzuar në posedim patundshmërinë pronares legitime, AKP-së i duhesin mjete buxhetore shtesë për rrënimin e shtëpive të ndërtuara. Përveç rrënimit të strukturave, AKP-ja, sipas ligjit, ka mjete tjera juridike në dispozicion, siç është mjeti i ndërmjetësimit. AKP-ja, në mungesë të mjeteve financiare, nuk arriti ta përmbarojë vendimin, sepse buxheti tashmë ishte aprovuar dhe për këtë arsyet AKP-ja, më 21 tetor 2013, kërkoi nga Ministria e Financave të miratoj buxhet shtesë për vitin 2014, i cili do ta siguronte mbarëvajtjen e AKP-së dhe mandatin e saj, por, edhe pse kërkesat tona ishin të arsyetuara, Ministria e Financave nuk e miratoi kërkesën për buxhet shtesë. AKP-ja, me qëllim të përmbarimit të vendimit të KPCC, më 5 qershori 2013, e kontaktoi znj. N. Jovanović dhe e njoftoi atë për rrethanat e rastit dhe i kërkoi asaj që ta pranonte mjetin e ndërmjetësimit, në mënyrë që çështja e patundshmërisë të zgjidhej me marrëveshje dhe në mënyrë miqësore. Por, znj. N. Jovanović e refuzoi kërkesën tonë. Përpjekje tjetër është bërë edhe në shtator të 2013, por kemi marr përgjigje të njëjtë. Vlen të theksohet se AKP-ja, para saj, ka 42.600 mijë raste. Kërkesa të ngjashme sikurse të znj. N. Jovanović, AKP-ja posedon vetëm 21, ku 14 prej tyre kanë pranuar mjetin e ndërmjetësimit”.

Komentet e përfaqësuesve të parashtrueses ndaj përfaqësuesve të AKP-së

38. Përfaqësuesi i parashtrueses pohoi se: *AKP-ja ka pasur kohë të mjaftueshme për zgjidhjen e kësaj çështjeje juridike, mirëpo ka reaguar pasi që znj. N. Jovanović e parashtroi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese. Parashtrueses i është thënë se AKP-ja nuk ka mjete të mjaftueshme financiare për përmbarimin e vendimit të KKPK-së. Ky është edhe thelbi i kësaj ankesë. Nuk*

është kontestues aspak mjeti i ndërmjetësimit, ndoshta edhe vetë parashtruesja do të ishte e interesuar për këtë mjet juridik. Sipas të drejtës anglosaksone, në këtë situatë, nuk kemi barazi të palëve, sepse njërsës palë për pesëmbëdhjetë (15) vjet rresht i mohet e drejta e posedimit të pronës, ndërsa pala tjetër në mënyrë të paligjshme përfiton nga prona e parashtrueses. I referohemi rastit Dogan kundër Turqisë, ku ka pasur shkelje të të drejtave të palëve të zhvendosura edhe pse kanë ekzistuar procedurat për tejkalimin e kësaj.

Përgjigjet e palëve në pyetjet e Gjykatës

39. Përfaqësuesi i parashtrueses pohoi se: *kërkesa e parashtrueses është bazuar në nenin 31, 32, 46, 53 dhe 54 të Kushtetutës. Këto dispozita mund të ndërlidhen me nenin 6, 8, 13 dhe nenin 1 të protokollit 1 të KEDNJ-së. Për më tepër ai shtoi se: nga deklaratat e përfaqësuesve të AKP-së, u konstatua se Agjencia është kompetente për përbartimin e vendimit në fjalë, por siç duket ajo nuk ka paraparë procedurat se si të arrihet kjo, sepse nuk ka caktuar afate kohore, për të parë se kur do të realizohet kjo e drejtë. Në ankesën tonë, kemi përmendur disa raste ku përbartimi i vendimit të gjykatës është element i të drejtës për gjykim të drejtë. Arsyja pse është refuzuar ndërmjetësimi ka qenë stërvjatja dhe përfitimi në kohë nga AKP-ja, prandaj dhe është refuzuar mjeti i ndërmjetësimit nga parashtruesja. AKP-ja, nuk ka pasur një platformë të qartë se çka do të ndodhë nëse ndërmjetësimi nuk do të kishte sukses, gjithashtu AKP-ja nuk ka paraparë mjete financiare për shkatërrimin e shtëpive të ndërtuara. Është dashur që kjo të rregullohej paraprakisht me procedura, më pas parashtrueses i është thënë se fatkeqësisht nuk ka mjete financiare për t'i shkatërruar ato shtëpi. Ky fakt ka bërë që ne t'i drejtohemë Gjykatës Kushtetuese me ankesën tonë. Znj. D. Jovanović në këtë rast shtoi: ne nuk kemi qenë kundër ndërmjetësimit, nuk është se ne nuk e kemi dëshiruar këtë, por kjo ofertë nuk ka ekzistuar në fillim dhe nuk ka qenë bindëse.*
40. Znj. D. Jovanović, përveç tjerash theksoi: *ne nuk e dëshirojmë rrënimin e shtëpive, por ne duam një kompensim të arsyeshëm për atë parcelë, nuk jam absolutisht e pajtimit që të shkatërrohen shtëpitë. Përfaqësuesi i parashtrueses, sqaron më tutje, duke thënë se: përgjigja e parashtrueses është e qartë që do të thotë se ajo dëshiron një ndërmjetësim efektiv. Përfaqësuesit e AKP-së, përgjigjen duke theksuar se: prona është vizituar disa herë dhe përsëri është njoftuar z. L. F. për vendimin e Kolegjit të Apelit të Gjykatës Supreme dhe është urdhëruar që ta lirojë pronën e znj. N. Jovanović por kjo nuk ka ndodhur. Më tutje, përfaqësuesit e AKP-së, pohojnë: në rastet kur dëbimi nuk është i mundur, AKP-ja shfrytëzon mjete të tjera në dispozicion, siç është ndërmjetësimi. Për situatën e krijuar, parashtruesja është njoftuar, më 5 qershor 2013 dhe i është kërkuar që ta pranojë mjetin e ndërmjetësimit. Parashtruesja, në korrik të vitit 2013, ka dorëzuar një shkresë me të cilën ka pohuar se nuk pajtohet me ndërmjetësim. Parashtruesja, më 3 shtator 2013, përsëri është kontaktuar nga AKP-ja dhe përsëri i është kërkuar që ta pranojë ndërmjetësimin.*
41. Përfaqësuesit e AKP-së, deklaruan se: *AKP-ja është i vetmi organ kompetent për përbartimin e vendimit të Kolegjit të Apelit të GJS-së dhe të Komisionit për Kërkesa Pronësore në Kosovë (KKPK). Përkizati me procedurat e*

ndërmjetësimit, përfaqësuesit e AKP-së pohuan: *nëse palët pajtohen që çështja të zgjidhet me ndërmjetësim, atëherë AKP bie një vendim, i cili iu komunikohet më pas palëve. Procedurat parashohin që ndërmjetësimi të bëhet në disa faza, zakonisht tre deri në pesë seanca (takime). Nëse palët arrijnë një marrëveshje, në këtë rast, mandati i AKP-se përfundon. Nëse marrëveshja e arritur nuk respektohet, më pas palët mund të iniciojnë procedura të tjera gjyqësore. [...] kur marrëveshja dështron, atëherë AKP-ja procedon me mjete të tjera në dispozicion për shkatërrimin e strukturave të ndërtuara në atë pronë. Përfaqësuesit e AKP-së, në fund të seancës deklaruan: AKP-ja, është e gatshme, duke filluar që nga dita e nesërme, 11 mars 2011, që të procedojë me mjetin e ndërmjetësimit.*

42. Megjithatë, që nga 11 marsi 2014, gjer me datën e vendosjes së këtij rasti, Gjkata nuk posedon asnje informacion nga AKP-ja për veprimet e ndërmarra.

Pranueshmëria e kërkesës

43. Në mënyrë që Gjkata të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtrueses, duhet që së pari të vlerësojë nëse parashtruesja i ka përbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.
44. Përkitazi me kërkesën e parashtrueses, Gjkata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, që përcakton: *"Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shtuar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj".*
45. Në këtë kontekst, parashtruesja i ka shtuar të gjitha mjetet juridike, të parapara me ligj, dhe në mungesë të ndonjë mjeti tjetër efektiv në dispozicion, ajo i është drejtuar Gjkatës Kushtetuese me kërkesë për përbarimin e Aktgjykimit GSK-KPA-A-001/12, të 8 majit 2012, të Kolegjit të Apelit, me të cilin është lënë në fuqi Vendimi nr. KPCC/D/A/114/2011, i 22 qershorit 2011, i KKPK-së.
46. Gjkata, po ashtu, i referohet nenit 49 të Ligjit, që përcakton se: *"Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të llogaritet në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht....".*
47. Gjkata, në këtë rast, dëshiron të theksojë se kriteri për dorëzimin e kërkesës brenda afatit prej katër (4) muajve nuk vlen në rastin e mospërbarimit të vendimeve nga autoriteti publik (shih, *mutatis mutandis, Iatridis kundër Greqisë Nr. 59493/00, GJEDNJ, Aktgjykimi i 19 tetorit 2000*). GJEDNJ-ja thekson në mënyrë eksplikite se në një situatë të ngjashme që paraqitet në rastin Iatridis kundër Greqisë, rregulli i afatit kohor nuk vlen në rastin kur ekziston refuzimi i ekzekutivit që të pajtohet me vendimin konkret.

48. Gjykata, gjithashtu, i referohet nenit 48 të Ligjit, që përcakton se: “*Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij/saj të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar, dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj*”.
49. Sa i përket përbushjes së këtij kriteri, Gjykata vëren se, parashtruesja e kërkesës ka treguar saktësisht se cilat të drejta kushtetuese pretendon se i janë shkelur me mospërmbarimin e Aktgjykit të Kolegit të Apelit dhe të vendimit të KPK-së, duke iu referuar në këtë rast edhe praktikës së GJEDNJ-së për rastin e saj.
50. Gjykata vëren se parashtruesja mund të pretendojë në mënyrë legitime të jetë viktimi e mospërmbarimit të vendimit të KPK-së, i cili është lënë në fuqi me Aktgjykit të Kolegit të Apelit, GSK-KPA-A-001/12, të 8 majit 2012.
51. Si përbledhje, Gjykata konsideron se parashtruesja është palë e autorizuar; i ka shteruar të gjitha mjetet juridike; e ka përbushur kërkesën e afatit si rezultat i situatës së vazhdueshme dhe se i ka sqaruar me saktësi shkeljet e pretenduara të të drejtave dhe lirive, si dhe i është referuar praktikës së GJEDNJ-së për realizimin e së drejtës së saj për gëzimin dhe posedimin e pronës.
52. Pasi që parashtruesja i ka përbushur kriteret procedurale të kérkuara me Kushtetutë, Ligj dhe Rregullore të punës, Gjykata konsideron se kérkesa është e pranueshme për shqyrtim meritor.

Meritat e kërkesës

53. Gjykata vëren se, parashtruesja pretendon në shkelje të të drejtave kushtetuese të garantuara me: nenin 3 [Barazia para Ligjit]; nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike]; nenin 46 [Mbrojtja e Pronës]; nenin 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut]; nenin 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] si dhe me nenet përkatëse të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejmë: KEDNJ) neni 6 paragrafi 1 [E Drejta për një Proces të Rregullt]; neni 13 [E Drejta për Mjete Efektive Juridike]; neni 14 [Ndalimi i Diskriminimit]; neni 1 i Protokollit 1 të KEDNJ-së [Mbrojtja e Pronës].
54. Gjykata në këtë rast do të shqyrtojë meritat e kërkesës, në bazë të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6.1 të KEDNJ-së, nenit 46 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së, si dhe të nenit 54 të Kushtetutës [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave].

Sa i përket shkeljes së pretenduar për gjykim të drejtë dhe të paanshëm

55. Gjykata vëren se, parashtruesja e kërkesës kryesisht pretendon se zvarritja dhe mospërmbarimi i Vendimit të Kolegit të Apelit GSK-AKP-A-001/12 dhe i Vendimit të KPK-së nr. KPCC/D/A/114/2011, shkel të drejtat e saj për gjykim të drejtë.
56. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 31 të Kushtetutës, i cili përcakton:

1. “*Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike*”.
 2. “*Çdokush gjëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ose për cilëndo akuzë penale që ngrihet kundër saj/tij brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e themeluar me ligj*”.
57. Përveç kësaj, neni 6.1 [E Drejta për një Proces të Rregullt] i KEDNJ-së përcakton:
- “Në përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve të tij civile..., çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme”.*
58. Për më tepër, neni 54 i Kushtetutës, përcakton që:
- “Çdokush gjëzon të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me këtë Kushtetutë ose me ligj, si dhe të drejtën në mjete efektive ligjore nëse konstatohet se një e drejtë e tillë është shkelur”.*
59. Në rastin konkret, sipas Rregullores së UNMIK-ut 2006/50, e ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin nr. 03/L-079 të Republikës se Kosovës, Gjykata konstaton se AKP-ja është organi i vetëm përgjegjës dhe kompetent për përmbarimin e vendimeve të Kolegit të Apelit të Gjykatës Supreme për çështjet e Agjencisë Kosovare të Pronës dhe të vendimeve të Komisionit për Kërkesa Pronësore të Kosovës të AKP-së. Këtë fakt e konfirmuan edhe përfaqësuesit e AKP-së, në seancën e dëgjimit publik, të mbajtur më 10 mars 2014 në këtë Gjykatë.
60. Gjykata, vëren që, me Vendimin e KKPK-së KPCC/D/A/114/2011, parashtrueses i është njojur e drejta e pronësisë mbi pronën në fjalë. Kundër këtij vendimi z. L. F., kishte parashtruar ankesë pranë Kolegit të Apelit të Gjykatës Supreme. Ankesa e tij ishte hedhur poshtë si e paafatshme. Në këtë kontekst kuptojmë se vendimi i KKPK-së është bërë i formës së prerë dhe përbën çështje të gjykuar.
61. Në kuptim të përmbarimit të këtyre vendimeve, parashtruesja disa herë i është drejtar AKP-së, me kërkesë për kthimin e pronës në posedim. Më pas i është drejtar edhe institucioneve tjera të Republikës së Kosovës. Parashtruesja është përpjekur vazhdimisht që të drejtën e saj ta realizojë në rrugë institucionale, gjithnjë në kërkim të realizimit të së drejtës së fituar, por kjo e drejtë e saj nuk është realizuar.
62. Në këtë kuptim, Gjykata thekson se është e drejtë e palës së pakënaqur që të iniciojë procedurë gjyqësore në rast të dështimit të realizimit të së drejtës së fituar që parashihet me nenin 31 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, si dhe nenin 6 në lidhje me nenin 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ). Do të ishte e pakuptimtë nëse sistemi ligjor i Republikës së Kosovës do të lejonte që një vendim gjyqësor përfundimtar i formës së prerë të

mbetej i paefektshëm në dëm të një pale. Interpretimi i neneve të lartpërmendura në mënyrë ekskluzive ka të bëjë me qasjen ndaj Gjykatës. Prandaj, joefektshmëria e procedurave dhe moszbatimi i vendimeve prodhojnë efekte të cilat na sjellin para situatave që nuk janë në përputhje me parimin e sundimit të ligjit (neni 7 i Kushtetutës), parim të cilin autoritetet e Kosovës janë të obliguara ta respektojnë (shih, *Vendimin e GJEDNJ-së në rastin Romashov kundër Ukrainës, parashresa nr. 67534/01, Aktgjykimi i 25 korrikut 2004*).

63. Gjykata është e mendimit se, përbarimi i një vendimi të marrë nga një gjykatë duhet shikuar si pjesë përbërëse e së drejtës për gjykim të drejtë, e drejtë kjo e garantuar me nenet e lartpërmendura (shih, *rastin Hornsby kundër Greqisë, Aktgjykimi i 19 marsit 1997, raportet 1997-II, f. 510, para. 40*). Në rastin konkret, parashtruesja nuk do të duhej privuar nga përfitimi i vendimit të fuqisë së prerë, që është në favorin e saj.
64. Asnjë autoritet nuk mund të arsyetojë mospërbarimin e vendimeve për qëllim të fitimit të rishikimit dhe rishqyrimit të freskët të rastit (shih, *Sovtransavto Holding kundër Ukrainës, nr. 48553/99, § 72, ECHR 2002-VII, si dhe Ryabykh kundër Rusisë, nr. 52854/99, § 52, ECHR 2003-IX*).
65. Autoritetet kompetente e kanë për obligim që të organizojnë një sistem efikas për zbatimin e vendimeve, që janë efektive në kuptimin ligjor dhe atë praktik, si dhe duhet të sigurojnë zbatimin e tyre në kohë të arsyeshme, pa vonesa të panevojshme (shih, *Pecevi kundër Ish-Republikës Jugosllave të Maqedonisë, nr. 21839/03, 6 nëntor 2008; Martinovska kundër Ish-Republikës Jugosllave të Maqedonisë, nr. 22731/02, 25 shtator 2006*).
66. Gjykata thekson se, nuk është detyrë e saj të përcaktoj se cila do të ishte mënyra më e përshtatshme për AKP-në, në kuadër të kompetencave që ka, për gjetjen e mekanizmave efikase të natyrës ekzekutive, në kuptim të përmbushjes së plotë të detyrimeve që i përcaktohen me ligj dhe Kushtetutë. Megjithatë çdo individ gjëzon të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose mohimit të ndonjë të drejtë të garantuar me këtë Kushtetutë ose me ligj (shih, nenin 54 të Kushtetutës).
67. Prandaj, barra e përgjegjësisë për mospërbarimin dhe mosjetjen e mekanizmave adekuatë për përbarimin e vendimit të fuqisë së prerë KKPK-së KPCC/D/A/114/2011, bie mbi vetë AKP-në. Mungesa e mekanizmave ekzekutivë të këtij institucioni, në asnjë mënyrë nuk duhet të jetë shkas i mohimit dhe i gjëzimit të pronës së parashtrueses.

Sa i përket shkeljes së pretenduar të së drejtës për mbrojtje të pronës

68. Parashtruesja gjithashtu pretendon në shkeljen e nenit 46 të Kushtetutës [Mbrojtja e Pronës] dhe të nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së.
69. Neni 46 [Mbrojtja e Pronës] i Kushtetutës parashev:
 1. *E drejta e pronës është e garantuar.*

2. *Shfrytëzimi i pronës rregullohet me ligj, në pajtim me interesin publik.*
3. *Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrale nga prona. (...).*

[...]

70. Neni 1 i Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së parasheh:

“Cdo person fizik apo juridik ka të drejtën të gëzojë në mënyrë paqësore zotërimet e tij. Askush nuk do të privohet nga zotërimet e veta përvëçse në interes të publikut dhe kur është subjekt i kushteve të përcaktuara me ligj e sipas parimeve të përgjithshme të të drejtës ndërkontaktare.

Dispozitat e mësipërme, sidomos, nuk do të cenojnë në asnjë mënyrë të drejtën e një Shteti për të zbatuar ligjet, të cilat i vlerëson si të nevojshme për kontrollin e përdorimit të pronës në përputhje me interesin e përgjithshëm apo për të siguruar pagesën e taksave e kontributave apo gjobave të tjera”.

71. Sa i përket shkeljes së pretenduar, për mbrojtjen e pronës, Gjkata konstaton se vendimi i KPK-së, përbente pritje legitime për parashtruesen, me të cilin është konstatuar se e njëjtë është pronare legitime e asaj prone. Prandaj, parashtruesja ka të drejtë ta gëzojë në mënyrë paqësore atë pronë, ashtu siç garantonohet me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të Konventës. Në këto rrethana, asaj i është mohuar e drejta e gjëzimit dhe posedimit të pronës (shih, *mutatis mutandis*, Gratzinger dhe Gratzingerova kundër Republikës Çeke (dec.), nr. 39794/98, para 73, GJEDNJ 2002-VII).

Sa i përket kërkesës për vendosjen e masës së përkohshme

72. Në këtë drejtim, Gjkata i referohet nenit 116.2 [Efekti Juridik i Vendimeve] të Kushtetutës, i cili përcakton: *“Përderisa procedura të mos përfundojë para Gjykatës Kushtetuese, ajo mund të suspendojojë përkohësisht veprimin ose ligjin e kontestuar, derisa të merret vendimi i Gjykatës, nëse konsideron që aplikimi i veprimit a ligjit të kontestuar, mund të shkaktojë dëme të pariparueshme”.*

73. Gjkata, gjithashtu, merr në konsideratë nenin 27 të Ligjit, i cili parasheh:

“Gjkata Kushtetuese, sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të palës, mund të vendosë përkohësisht masa të përkohshme ndaj një çështjeje që është objekt i procedurës, nëse këto masa janë të nevojshme për të evituar rreziqet ose dëme të pariparueshme, ose nëse marrja e këtyre masave të përkohshme është në interes publik”.

74. Përkitazi me këtë kërkesë, Gjkata vëren se, parashtruesja e kërkesës nuk ka argumentuar dhe provuar, si dhe pse, asaj edhe me tutje do ti shkaktoheshin dëme të pariparueshme me mospërmbarimin e vendimit të KPK-së. Kërkesa për vendosjen e masës së përkohshme duhet argumentuar mbi baza reale të

shkaktimit të rrezikut a dëmit të pariparueshëm, vlera e të cilit është e pakompensueshme në kuptimin material dhe monetar.

75. Në këtë drejtim, Gjykata nuk gjeti bazë reale për miratimin e kërkesës për vendosjen e masës së përkohshme, ashtu siç kërcohët në nenin 27 të Ligjit.
76. Gjykata dëshiron të theksoj se, në seancën e dëgjimit publik, përfaqësuesit e AKP-së, u zotuan se AKP-ja, më 11 mars 2014 do të ndërmarrë veprime konkrete, brenda një periudhe të arsyeshme kohore dhe me procedurë të përshpejtuar nëpërmjet ndërmjetësimit, t'i organizojë dhe mbajë tre deri në pesë seanca, për arritjen e një marrëveshjeje të pranueshme për parashtuesen, që nënkupton kompensimin monetar të vlerës reale të pronës. Përfaqësuesit e AKP-së, gjithashtu u zotuan se në rast të dështimit të marrëveshjes, sipas ligjit në fuqi AKP-ja përfundimisht do të shfrytëzojë mjete tjera në dispozicion, siç është shkatërrimi i strukturave të ndërtuara nga shfrytëzuesi i paligjshëm dhe kthimin e pronës në posedim të pronares legitime.
77. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet rregullit 63 (4) të Rregullores së punës që përcakton: “(4) *Gjykata Kushtetuese mund të specifikojë, me vendimin e saj, mënyrën dhe afatin kohor për zbatimin e vendimit të Gjykatës*”.
78. Prandaj, në përputhje me rregullin e lartcekur, Gjykata e urdhëron AKP-në që në afat prej 3 (tre) muajsh, të përbush zotimin e saj për përmbarimin e vendimit të KKPK-së dhe ta informojë Gjykatën Kushtetuese lidhur me masat e ndërmarra për të zbatuar këtë Aktgjykim të kësaj Gjykate.

PËRFUNDIM

79. Si përfundim, mospërbërimi i vendimit të KKPK-së nga AKP-ja dhe dështimi i autoriteteve kompetente të Republikës së Kosovës për të siguruar mekanizma efikas në kuptim të përbërimit të vendimeve të formës së prerë është në kundërshtim me parimin e sundimit të ligjit dhe përbën shkelje të të drejtave themelore të njeriut të garantuara me Kushtetutë.
80. Në këto rrethana, Gjykata konklodon se mospërbërimi i Vendimit të formës së prerë, KPCC/D/A/114/2011, përbën shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6.1 të KEDNJ-së dhe të nenit 54 të Kushtetutës.
81. Për më tepër, Gjykata konstaton se parashtuesja e kërkesës, nga zvarritja dhe mospërbërimi i Vendimit KPCC/D/A/114/2011 është privuar pa të drejtë nga prona e saj. Në këtë mënyrë, e drejta e parashtueses për të gjëzuar në mënyrë paqësore pronën e saj, e garantuar me nenin 46 të Kushtetutës dhe me nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së gjithashtu është shkelur.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 56 (1) të Rregullores së punës, në seancën e saj të mbajtur më 1 prill 2014, njëzéri:

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të pranueshme;
- II. KONSTATON se ka pasur shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6.1 të KEDNJ-së;
- III. KONSTATON se ka pasur shkelje të nenit 54 të Kushtetutës;
- IV. KONSTATON se ka pasur shkelje të nenit 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së;
- V. DEKLARON se Vendimi nr. KPCC/D/A/114/2011, i 22 qershorit 2011, duhet të përmbarohet nga Agjencia Kosovare e Pronës;
- VI. URDHËRON Agjencinë Kosovare të Pronës, që në pajtim me rregullin 63 të Rregullores së punës të Gjykatës, në afat prej tre (3) muajsh, ta informojë Gjykatën Kushtetuese lidhur me masat e ndërmarra për të zbatuar këtë Aktgjykim të kësaj Gjyke.
- VII. T'UA KUMTOJË këtë Aktgjykim palëve;
- VIII. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20. 4 të Ligjit;
- IX. Ky Aktgjykim hyn në fuqi menjëherë

Gjyqtari raportues

Prof. dr. Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani